

Titus Brandsmalyceum

Sociaal veiligheidsprotocol Het Hooghuis locatie Titus Brandsma Lyceum

Inhoudsopgave

1. De visie van de school op veiligheid en uitgangspunten over pesten.
2. Wat wordt er verstaan onder pesten
 - Definitie
 - Vormen van pesten
 - Rollen bij pesten
3. Preventieve interventies in de school
 - Omgangs- en gedragsregels
 - Mentoraanpak- en methode
 - Voorlichting en projecten
 - Teamtrainingen
 - Leerlingmonitor
 - Social media protocol
4. Stappenplan bij pestsituaties
 - Aanspreekpunten voor leerlingen en ouders.
 - Rollen, taken en verantwoordelijkheden bij pestsituaties
 - Stappenplan bij pesten
 - Stap 1. Interventie door de mentor
 - Stap 2. Interventie door het GRIPP-team
 - Sanctieladder bij pesten
 - Stap 3. Interventie door de teamleider – ronde 1
 - Stap 4. Interventie door de teamleider – ronde 2

Bijlage 1: Informatie over de mentormethode GRIPP

Bijlage 2: 5B's bij pesten: een cyclische blik op de klas

1. De visie op veiligheid en uitgangspunten

De missie van het TBL

Het TBL is een school waar leerlingen worden gestimuleerd om te onderzoeken, ontdekken en een eigen mening te vormen. Zij leren hun grenzen te verkennen én te verleggen, met volop ruimte voor eigen initiatief en talentontwikkeling. Om dit te realiseren biedt het TBL alle leerlingen en medewerkers op het individu afgestemde, persoonsvormende ontwikkelingsmogelijkheden.

Daarnaast hecht het TBL grote waarde aan een positief en veilig schoolklimaat. Sociale veiligheid staat, met reden, hoog op de agenda van overheid, ouders en het onderwijs. De gevolgen voor jongeren die bijvoorbeeld gepest worden, kunnen groot zijn en hun dagelijks functioneren sterk beïnvloeden. Zo kan sociale onveiligheid leiden tot weinig zelfvertrouwen en een negatief zelfbeeld. Een veilige school richt zich daarom zowel op het voorkomen van pesten als op het adequaat aanpakken ervan wanneer het zich voordoet.

De begeleidings- en ondersteuningsstructuur – inclusief de ondersteuning voor (hoog)begaafde leerlingen – draagt bij aan deze veilige omgeving. Wij vinden het essentieel dat leerlingen zich veilig en vertrouwd voelen in het contact met zowel medeleerlingen als medewerkers.

Daarom besteden wij veel aandacht aan het voorkomen van pesten. Mocht er toch sprake zijn van pestgedrag, dan handelen wij hier zorgvuldig en passend op. In dit sociaal veiligheidsprotocol wordt beschreven hoe wij omgaan met het thema pesten.

Het TBL is bovendien een GRIPP-school. Dit betekent dat wij actief inzetten op Groepsvorming, Identiteit en Pestpreventie. Dit programma is gericht op de eerste en tweede klas en heeft als doel een veilige en positieve leeromgeving te creëren, sociale vaardigheden te versterken en pesten te voorkomen.

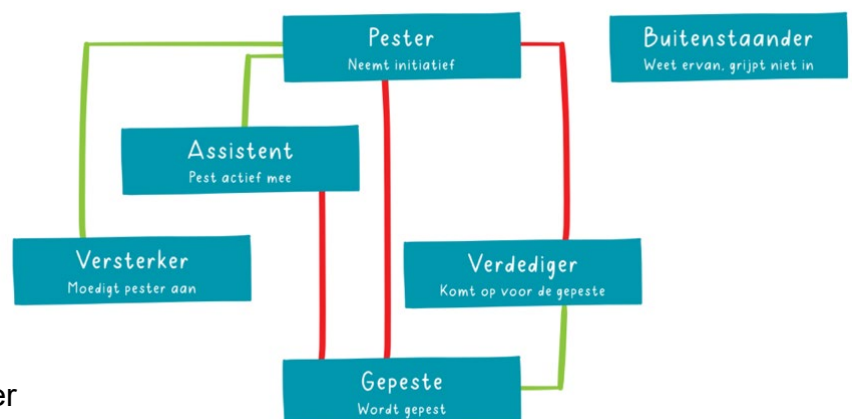
Principes en uitgangspunten

- **Samen verantwoordelijk:** elke leerling is medeverantwoordelijk voor de sfeer en het verloop van de processen in de klas. Elke medewerker is medeverantwoordelijk voor het voorleven, uitdragen, en handhaven van een heldere en positieve norm in de klas en de school.
- **Kijken naar oplossingen:** In plaats van de nadruk te leggen op het probleem, richten we ons op de oplossing. Vanuit deze toekomstgerichte aanpak onderzoeken we wat nodig is om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.
- **Eigenaarschap bij alle betrokkenen:** hoe kunnen alle betrokkenen, inclusief de klas, actief bijdragen aan het verbeteren van de situatie

- **Open communicatie en empathie:** leerlingen krijgen inzicht in het effect van hun gedrag op anderen. Door te weten wat bepaald gedrag teweegbrengt bij een ander heeft elke leerling de keuze hier iets anders te doen.
- **Vertrouwen:** medewerkers en leerlingen krijgen het vertrouwen dat ze een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van anderen en worden in de gelegenheid gesteld om dit ook daadwerkelijk te doen.
- **Ruimte om fouten te maken en dit te herstellen:** school is een plek waar leerlingen zich begeven in verschillende sociale situaties. Ze worden aangesproken op hun gedrag, voeren gesprekken hierover met medeleerlingen en worden aangemoedigd verantwoordelijkheid te nemen. Zo kan iedereen groeien in deze vaardigheden.
- **Herstelgericht handelen:** Het Titus Brandsmalyceum werkt vanuit de principes van het herstelrecht. Wanneer sprake is van pesten of ander grensoverschrijdend gedrag wordt niet alleen gekeken naar het gedrag zelf, maar ook naar de gevolgen daarvan voor betrokkenen. Leerlingen worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor hun gedrag en actief bij te dragen aan het herstel van relaties, vertrouwen en veiligheid. Herstelgerichte interventies vormen, waar mogelijk, een vast onderdeel van de aanpak.

2. Wat wordt verstaan onder pesten?

- Definitie: pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed (meer) kan verdedigen. Hierbij is sprake van een machtsverschil. Het gedrag is steeds op dezelfde persoon of personen gericht.
- Vormen van pesten
 - Verbaal
 - Relationeel
 - Fysiek
 - Materieel
 - Digitaal
- Rollen bij pesten
 - Gepeste
 - Pester
 - Assistent/meeloper
 - Versterker /meeloper
 - Verdediger
 - Buitenstaander
- Mogelijke signalen bij peestsituaties
 - Niet meer naar school willen;
 - Thuis niet meer over school vertellen;
 - Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden;
 - Slechtere resultaten op school dan voorheen;
 - Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
 - Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben;

- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben;
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;

3. Preventieve interventies in de school

- Schoolregels
Om een veilige, gestructureerde en stimulerende leeromgeving te waarborgen, gelden op het TBL de volgende schoolregels:
 - ✓ Leerlingen zijn op tijd aanwezig bij de lessen en hebben hun benodigde materialen bij zich.
 - ✓ We nemen verantwoordelijkheid voor ons eigen leerproces en gedrag.
 - ✓ We volgen de aanwijzingen van medewerkers op.
 - ✓ Tijdens de lessen en in de school zorgen we voor een rustige en werkgerichte sfeer.
 - ✓ We gaan zorgvuldig om met het schoolgebouw, materialen en de omgeving.
 - ✓ Het gebruik van mobiele telefoons en andere apparaten gebeurt volgens de schoolafspraken.
 - ✓ We houden ons aan de afspraken rondom pauzes, tussenuren en het verblijf op het schoolterrein.
 - ✓ Iedereen draagt bij aan een nette, veilige en prettige schoolomgeving.
- Gedragsregels
 - ✓ Op het TBL gaan we respectvol met elkaar om en zorgen we samen voor een veilige en positieve schoolcultuur:
 - ✓ We behandelen elkaar met respect en staan open voor verschillen.
 - ✓ We geven elkaar de ruimte om te leren, te groeien en onszelf te zijn.
 - ✓ We pesten niet, sluiten niemand buiten en spreken elkaar aan op ongewenst gedrag.
 - ✓ We communiceren op een respectvolle en zorgvuldige manier, zowel offline als online.
 - ✓ We nemen verantwoordelijkheid voor ons eigen gedrag en de sfeer in de groep.
 - ✓ We lossen conflicten op door in gesprek te gaan en zoeken hulp wanneer dat nodig is.
 - ✓ We dragen actief bij aan een veilige en vertrouwde omgeving voor iedereen.
- Mentoraanpak en- methode
Door het gebruik van het mentormateriaal van GRIPP besteden mentoren gedurende het schooljaar structureel aandacht aan thema's die ondersteunend zijn aan de sfeer, interactie en de veiligheid in de groep. Er zijn 5 thema's beschikbaar met daarin 15-20 lesactiviteiten die aandacht geven aan een positief groepsklimaat. De mentor streeft ernaar om minimaal 1 keer in de twee weken met GRIPP te werken.
- Voorlichting en projecten
 - Week tegen pesten

- Voorlichting, theatervoorstellingen op dit thema, etc. tijdens de Titusdagen.
- Werken met GRIPP tijdens de mentoruren.
- Teamtrainingen
Om de kwaliteit van de begeleiding te waarborgen, worden medewerkers geschoold in het werken met GRIPP.
- Leerlingmonitor
Het invullen van de vragenlijsten voor de monitor is een vast onderdeel van de GRIPP-methode en vindt twee keer per jaar plaats: rond de herfstvakantie en rond april. Dit gebeurt via Stoeltjesdans, een online tool voor het monitoren en managen van de sociale dynamiek binnen de klas. De monitor geeft de mentor inzicht in de sociale relaties binnen de klas en maakt het mogelijk om te signaleren welke leerlingen zich gepest voelen en welke leerlingen pro-sociaal- (helpend) of negatief gedrag vertonen of aangeduid worden als pester. De GRIPP-werkgroep en zorgspecialist analyseert samen met de mentoren na elke meting de rapportage van de leerlingmonitor. Op basis hiervan kijken ze of het nodig is om bepaalde data beter te begrijpen door middel van observaties of het voeren van gesprekken met leerlingen.
- Social mediaprotocol
Het Titus Brandsmalyceum hanteert specifieke gedragsregels voor sociale media en mobiele apparaten (devices) om een veilige en positieve omgeving te waarborgen. Het uitgangspunt is respectvol gedrag en bewust gebruik van digitale media. Hieronder de belangrijkste punten uit het protocol:
 - ◆ Gedragsregels Leerlingen:
 - Privacy & Vertrouwelijkheid: Vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie mag niet via sociale media worden gedeeld.
 - Beeld- en geluidsmateriaal: Het publiceren van beelden over schoolzaken mag alleen met toestemming van de betrokkenen.
 - ◆ Mobiele Telefoons & Devices (BYOD):
 - Mobielvrije school: Bij binnenkomst op het schoolterrein moeten mobiele telefoons in het eigen kluisje worden geplaatst. De telefoon mag pas na het laatste lesuur weer uit het kluisje worden gehaald.
 - Uitzonderingen: Uitzonderingen (bijv. om medische redenen) moeten vooraf worden goedgekeurd door de schoolleiding, wat wordt aangetoond met een blauwe faciliteitenkaart.
 - Oortjes/Airpods: Oortjes en Airpods mogen alleen worden gebruikt in combinatie met de laptop tijdens het werk, niet met de telefoon.
 - Laptops (BYOD): Leerlingen werken met een eigen laptop ("Bring Your Own Device") in de cloud. Sociale media worden alleen tijdens de les gebruikt als dit functioneel is.
 - ◆ Sancties:

- Bij overtreding van deze regels bepaalt de schoolleiding welke sancties worden genomen. Overtredingen worden opgenomen in het leerlingdossier.
- Bij twijfel over de inhoud van berichten adviseert de school medewerkers contact op te nemen met de mentor of de coördinator sociale veiligheid H. van den Berg

4. Stappenplan bij peestsituaties

- Aanspreekpunten voor leerlingen en ouders.
 - De mentor is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders bij peestsituaties.
 - De anti-peestcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren van het anti-peestbeleid van de school en aanspreekpunt in het kader van pesten: Hanneke van den Berg, h.vandenberg@hethooghuis.nl
 - De teamleider wordt door de mentor en/of anti-peestcoördinator betrokken als er sprake is van ernstige peestsituaties (alleen als hier een rol is weggelegd voor de teamleider). De teamleider voert, indien gewenst, dit gesprek in het bijzijn van de mentor en/of anti-peestcoördinator.
 - Wanneer ouders of leerlingen van mening zijn dat een melding onvoldoende is behandeld, kunnen zij gebruikmaken van de klachtenregeling van Het Hooghuis en zich wenden tot de klachtencommissie.
- **Rollen, taken en verantwoordelijkheden bij peestsituaties.**
 - Leerling: alle leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor een goede sfeer en het uitdragen van een positieve norm in de klas en binnen de school. Hierbij hoort dat zij hun verantwoordelijkheid nemen in peestsituaties, door bijvoorbeeld de pester aan te spreken, de gepeste te ondersteunen of te melden dat iemand hulp nodig heeft.
 - Ouders en verzorgers: ouders zijn belangrijk in het ondersteunen van hun kind. Ze horen verhalen over situaties op school. Als er sprake is van pesten kunnen ouders terecht bij de mentor. Ook als er peestsituaties spelen waar hun eigen kind niet direct bij betrokken is of last van heeft, of hun eigen kind pest is de mentor het eerste aanspreekpunt. Andersom zal de mentor ouders ook informeren over peestsituaties waar hun kind bij betrokken is (zie stappenplan)
 - Vakdocenten en onderwijsondersteunend personeel: net als de leerlingen zijn alle medewerkers verantwoordelijk voor een goede sfeer en het uitdragen van een positieve norm op school. Zij hebben een voorbeeldrol en dragen actief het gedrag uit dat passend is bij de school. Daarnaast hebben ze een signalerende rol, spreken leerlingen aan waar nodig en melden peestsituaties bij de mentor.
 - Mentor: de mentor voert activiteiten uit met de klas die bijdragen aan een prettige sfeer en positieve dynamiek in de klas. De mentor spreekt alle leerlingen uit de klas individueel en bespreekt in de klas hoe er

omgegaan kan worden met pesten. De mentor is het eerste aanspreekpunt bij pestsituaties, haalt informatie op bij collega's en handelt volgens het stappenplan.

- Teamleider: geeft samen met de medewerkers vorm aan een prettig schoolklimaat, door de norm voor te leven en te bewaken. De teamleider gaat na of het beleid uitgevoerd wordt zoals bedoeld en houdt zicht op de grote lijnen. Daarnaast wordt de teamleider betrokken als dit in het stappenplan aan de orde is.
- Ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator: betreft de mentor als er sprake is van pestsituaties bij, of door leerlingen, die een zorgtraject volgen. Onderhoudt contact met de anti-pestcoördinator over het beleid en de (individuele) aanpak rond zorg- en pestsituaties.
- Anti-pestcoördinator: de formele taak van de anti-pestcoördinator is als volgt¹:

Bij een persoon zijn tenminste de volgende taken belegd:

- het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten
- het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.
- bevordert binnen de school een herstelgerichte aanpak van pestsituaties en ondersteunt medewerkers bij de toepassing daarvan.

De anti-pestcoördinator is een van de leden van de GRIPP-werkgroep. Elk jaar maakt de anti-pestcoördinator een analyse van de pestsituaties op school aan de hand van de geregistreerde situaties en de ingezette interventies. Op basis hiervan wordt beoordeeld waar (preventief) beleid op nodig is. Onderhoudt contact met de GRIPP-werkgroep.

- GRIPP- werkgroep:

De GRIPP-werkgroep is verantwoordelijk voor het inbedden en coördineren van GRIPP binnen de organisatie. Deze werkgroep zorgt ervoor dat mentoren de GRIPP-lessen integreren in hun mentorprogramma, zodat alle leerlingen actief betrokken zijn bij dit onderwerp. De werkgroepleden fungeren als sparringpartner en experts voor mentoren bij complexe (dynamische) groepssituaties, zoals pesten, en voeren steungroepgesprekken met leerlingen. Uit elk team zit er minimaal één collega in deze werkgroep.

Stappenplan bij pesten

Dit plan bevat een aantal in zwaarte oplopende stappen die gevolgd worden met als doel pesten te stoppen. De gepeste leerlingen worden ondersteund en pesters en meelopers worden bewust gemaakt van de gevolgen van hun gedrag en gecorrigeerd om hiermee te stoppen.

Bij signalen van pestgedrag volgen onderstaande stappen:

¹ Zorgplicht veiligheid op school VO (art. 3.40 Wet op Voortgezet Onderwijs 2020)

Stap 1: Interventie door de mentor

Als de mentor signalen krijgt over peestsituaties in de klas onderneemt de mentor actie.

- De mentor gaat in gesprek met de gepeste leerling om de situatie goed te begrijpen en in beeld te krijgen. Waar nodig kan de mentor ook met anderen leerlingen in de klas in gesprek waaronder de pester, de assistenten en versterkers.
- De mentor kan gericht observeren en bij collega's informeren om een volledig beeld te krijgen van de situatie.
- De mentor kan interventies in de klas doen met behulp van het GRIPP-materiaal of andere materialen, er worden activiteiten ingezet die passen bij de situatie in de klas. Het doel is de situatie in de klas bespreekbaar te maken zodat alle leerlingen zich bewust worden van de situatie en het gedrag dat zij zelf vertonen.
- De mentor blijft in gesprek met de gepeste leerling en heeft (samen met de leerling) contact met ouders waar nodig.
- Indien de situatie dit toelaat, onderzoekt de mentor samen met de betrokken leerlingen welke herstelgerichte stappen mogelijk zijn om de veiligheid en onderlinge relaties te verbeteren.
- De mentor registreert de gesprekken in het leerlingvolgsysteem en informeert de anti-pestcoördinator.

Stap 2: Interventie door de GRIPP-werkgroep

Als de eerste interventies onvoldoende effect hebben, overlegt de mentor met de GRIPP-werkgroep (waaronder de anti-pestcoördinator). Samen bekijken ze welke interventies wenselijk zijn.

- **Herstelgesprek:** Wanneer de situatie dit toelaat en alle betrokkenen hiermee instemmen, kan een herstelgesprek worden georganiseerd onder begeleiding van een lid van de GRIPP-werkgroep of de mentor.

In een herstelgesprek staan de volgende vragen centraal:

- Wat is er gebeurd?
- Wie zijn hierdoor geraakt?
- Welke gevolgen heeft dit gehad?
- Wat is nodig om de schade te herstellen?
- Welke afspraken zijn nodig om herhaling te voorkomen?

De gemaakte afspraken worden geëvalueerd en vastgelegd.

- **De steungroepaanpak:** deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. Ze worden gevraagd de gepeste leerling tijdelijk, maximaal 3 weken, te ondersteunen. Niemand krijgt de schuld van de situatie die is ontstaan, iedereen uit de groep wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen om de situatie op te lossen.

Elke leerling in school kan een keer in een steungroep komen, dit is onderdeel van de GRIPP-methode. Ouders van de steungroepleden worden hier niet over geïnformeerd.

Hieronder de stappen die gevolgd worden tijdens de steungroepaanpak.

- Gesprek met de gepeste leerling:
 - Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
 - De peestsituatie goed begrijpen, de steungroep uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
 - Ouders van de leerling informeren over de inzet van de steungroep.
- Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de steungroepaanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie en wordt onderzocht welke andere interventies er ingezet kunnen worden.
- Samenstellen van de steungroep door de mentor en de GRIPP-werkgroep.
 - De steungroep bestaat uit: leerlingen die deze leerling vertrouwt.
 - De pester en de assistent
 - Leerlingen die een positieve positie innemen in de klas
- Het gesprek met de steungroep.

De leerling om wie het gaat is **niet** bij dit gesprek aanwezig.

 - De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich voelt in de klas en op school.
 - Elke leerling bedenkt wat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.
- Eventueel informeren vakdocenten van de betrokken klas
 - Via de mail kunnen vakdocenten ingelicht worden over de lopende steungroep. Dit is ter informatie, het is niet de bedoeling dat docenten interveniëren, zij hoeven dus niet te weten wat de leerlingen uit de steungroep zullen inzetten. Wel kunnen zij observeren.

Na een week is er een evaluatiegesprek met de leerling en een gesprek met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief.
- Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen of niet effectief te zijn dan wordt de steungroep opgeheven. De school blijft in gesprek met de leerling en ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.
- De inzet van de steungroepaanpak wordt geregistreerd door de GRIPP-werkgroep.

- **De directe aanpak:** deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. De aanpak wordt ingezet als er meerdere pesters en assistenten zijn of als leerlingen uit andere klassen betrokken zijn bij het pesten. Deze leerlingen worden aangesproken op het pestgedrag. Daarnaast worden welwillende leerlingen uit de klas van de gepeste gevraagd de gepeste leerling te ondersteunen. Behalve de ouders van de gepeste leerling worden andere ouders niet geïnformeerd, behalve als de mentor hier een andere afweging maakt.
 - Gesprek met de gepeste leerling:
 - Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
 - De pestsituatie goed begrijpen, de directe aanpak uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
 - Ouders van de leerling informeren over de inzet van de directe aanpak.

Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de directe aanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie.
 - Individuele gesprekken met de pesters en assistenten
 - Het pestgedrag wordt benoemd en afgekeurd: het pestgedrag moet stoppen.
 - De leerling wordt gevraagd mee te denken welk gedrag deze de komende week laat zien zodat de situaties voor de gepeste leerling verbetert
 - Groepsgesprek met de pester en assistenten.
 - In de groep wordt het pestgedrag afgekeurd en vervolgens worden de voornemens van de leerlingen expliciet benoemd. De leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid om de situatie te keren en het pesten te stoppen
 - Samenstellen van een steungroep van leerlingen in de klas van de gepeste leerling.
 - Het gesprek met de steungroep.
 - De leerling om wie het gaat is niet bij dit gesprek aanwezig.
 - De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich voelt in de klas en op school
 - Elke leerling bedenkt iets dat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.

Na een week volgen drie evaluatiegesprekken. Een met de gepeste leerling, een met de groep van de pester en assistenten en een met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief. Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen dan wordt de steungroep opgeheven/ blijkt de steungroep in de uitvoering niet effectief te zijn, dan wordt die opgeheven. De school blijft in gesprek met de gepeste leerling en de

ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.

- Alle gesprekken worden geregistreerd door de GRIPP-werkgroep.

Sanctieladder bij pesten

Als het pestgedrag ondanks alle eerdergenoemde inzet doorgaat is de school genoodzaakt over te gaan tot sanctioneren om de situatie op te lossen.

Stap 3. Interventie door teamleider – ronde 1

Als de interventies bij stap 2 niet het gewenste effect hebben volgen gesprekken tussen de teamleider en de pesters/assistenten en hun ouders. Bij deze gesprekken kan de anti-pestcoördinator betrokken worden. Tijdens deze gesprekken worden het gedrag en de incidenten benoemd en er worden afspraken gemaakt over het verwachte gedrag, die schriftelijk worden vastgelegd en gedeeld met de betrokkenen. Daarnaast worden afspraken gemaakt over de duur en de consequenties, zoals externe hulp of schorsing, indien het gedrag niet verbetert. Aan het einde van de afgesproken periode wordt er een evaluatiegesprek gepland, gevolgd door een nieuw gesprek. Deze gesprekken worden geregistreerd door de anti-pestcoördinator of teamleider.

Tijdens deze periode wordt contact onderhouden met de gepeste leerling en de ouders. Nieuwe incidenten worden gemeld en geregistreerd. De mentor en vakdocenten van betreffende klas zijn ingelicht over de interventie.

Naast eventuele sancties kan de teamleider herstelgerichte maatregelen inzetten, zoals een begeleid herstelgesprek, herstelopdrachten of afspraken gericht op het herstellen van vertrouwen en sociale relaties binnen de groep.

Stap 4. Interventie door teamleider - ronde 2

De periode wordt geëvalueerd met de leerling(en) en ouders. Als er verbetering in het gedrag is, dan wordt de periode verlengd, waarna een tweede evaluatiegesprek volgt. Is het gedrag structureel verbeterd dan worden de leerlingen en ouders bedankt voor hun positieve inzet en wordt het dossier formeel afgesloten.

Als het gedrag niet is verbeterd, worden de eerder afgesproken consequenties uitgevoerd. Daarnaast worden nieuwe afspraken gemaakt met bijbehorende consequenties voor een volgende periode. Deze consequenties zijn afgesproken bij stap 3 en staan vermeld in de sanctieladder. Alle gesprekken worden geregistreerd. De anti-pestcoördinator wordt actief betrokken. Vakdocenten van betreffende klas worden ingelicht over de maatregelen.

Als er over wordt gegaan op een interne schorsing krijgt de leerling een 'vierkant rooster' waarbij start-, pauze- en eindtijden zo zijn dat deze leerling geen live contact

heeft met klasgenoten. De leerling levert daarnaast elke schooldag zijn/haar telefoon in. De schorsing gaat vergezeld met extra schoolwerk en een leerstraf. Denk dan aan een sociale vaardigheidstraining, rots en water, agressietraining (extern) etc.. De leerling en zijn/haar ouders worden geïnformeerd over de termijn van de interne schorsing en de gedragsvoorwaarden waaronder deze leerling kan terugkeren naar de eigen klas. Waar mogelijk worden maatregelen gecombineerd met herstelgerichte interventies, zodat niet alleen het gedrag wordt begrensd, maar ook gewerkt wordt aan herstel van vertrouwen en sociale relaties.

Bijlage 1: Informatie over de mentormethode GRIPP

GRIPP is een mentormethode voor de eerste en tweede klassen in het voortgezet onderwijs en richt zich op **G**roepsdynamiek, **I**dentiteitsvorming en **P**est**P**reventie. De methode is ontwikkeld en onderzocht door de Rijksuniversiteit Groningen.

Binnen de school is een GRIPP-werkgroep opgericht. Deze coördineert de verschillende elementen van GRIPP, zet in op een implementatie van de methode en monitort de effectiviteit ervan. Daarnaast zijn de GRIPP-werkgroepleden aanspreekpunt voor mentoren om mee te denken bij ingewikkelde situaties in de groepsdynamiek of bij pesten. De GRIPP-werkgroepleden voeren de steungroepaanpak uit. De elementen van GRIPP zijn:

- Mentormateriaal: thema's en activiteiten gedurende het schooljaar:
 - Het lesmateriaal omvat 5 thema's, elk met 15-20 lesactiviteiten die tijdens de mentorles worden ingezet. Binnen elk thema wordt gewerkt aan 4-5 doelen die bijdragen aan een positief (leer)klimaat in de klas. De mentor bepaalt welk doel op dat moment het meeste van toepassing is op de klas en welke activiteit daar het beste op aansluit.
 - De lesactiviteiten bevorderen een positieve groepsdynamiek, door ontmoeting en wederzijds begrip te stimuleren. Ze helpen de leerling bewust te worden van hun identiteit (wie ze zijn), hun eigen gedrag (ik) in relatie tot klasgenoten (jij) en groep als geheel (wij). Bovenstaande elementen werken preventief tegen pesten en bevordert onderlinge herkenning en erkenning. Daarnaast komt pesten expliciet aan bod, waarbij leerlingen kennis en inzicht opdoen in thema's als groepsrollen, groepsdruk, pesten, de verschillende vormen, en de gevolgen hiervan.
- Leerling monitor in samenwerking met Stoeltjesdans:
 - Twee keer per jaar vullen leerlingen een vragenlijst in die inzicht geeft in de ervaren veiligheid, het welbevinden en de sociale relaties in de klas. De vragenlijst maakt gebruik van peer-nominatie vragen waarmee de mentor waardevolle inzicht krijgt in hoe de leerlingen naar hun klasgenoten kijken
 - Elke mentor ontvangt een uitgebreid rapport met daarin informatie over: vriendschappen in de klas, sociale status (aardig/ minst aardig) populariteit en leiderschap, pro sociaal gedrag, negatief gedrag en wie er pest/ gepest wordt.
 - Daarnaast ontvangt de school een rapport per jaarlaag en een algemene schoolrapportage die inzicht geeft in het welbevinden en de veiligheid van de leerlingen. Ook wordt vermeld hoeveel procent van de leerlingen de afgelopen

drie maanden gepest zijn, samen met een benchmark met andere scholen die dezelfde monitor afnemen.

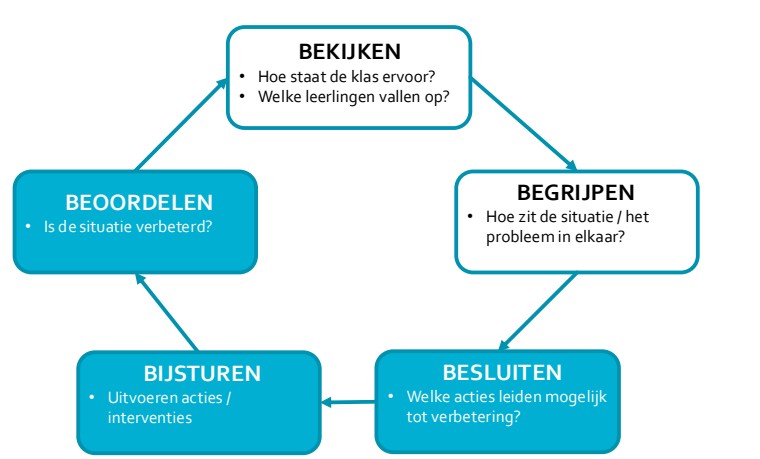
- De steungroepaanpak:
 - Een herstelgerichte aanpak voor situaties waarin een leerling wordt buitengesloten of gepest. Binnen deze aanpak staat gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de situatie centraal.
- Trainingen:
 - Alle mentoren van klas 1 en 2 worden in drie dagdelen getraind om bovenstaande elementen goed in te zetten in hun mentorlessen.
 - De leden van de GRIPP-werkgroep volgen een extra dag training om de steungroepaanpak goed uit te kunnen voeren en de implementatie van GRIPP in de school effectief vorm te geven.

Bijlage 2: 5B's bij pesten: een cyclische blik op de klas

Van informatie naar aanpak.

Witte vakje : mentor

Blauw vakje: GRIPP-werkgroep in samenspraak met de mentor

Bekijken: hoe staat de klas ervoor?

- Algemene observaties klas
- Individuele gesprekken
- Rapportage leerlingmonitor

Begrijpen: wat gebeurt er in specifieke (pest)situaties?

- Gesprek met de (gepeste) leerling, naar aanleiding van signalen, melding of de rapportage van de leerlingmonitor.
- Gesprekken met meerdere leerlingen, die verschillende rollen spelen (pester, assistent, versterker, verdediger, buitenstaander)
- Gerichte observaties
- Inzetten gerichte GRIPP-activiteiten in de mentorles
- Informatie verzamelen van collega's, ouders, basisschool etc.

Beslissen: betrekken van de GRIPP-werkgroep

- Analyse: welke interventies zijn mogelijk in deze situatie voor:
 - de individuele leerling
 - de gehele klas
 - een deel van de klas

Bijsturen: welke interventies worden uitgevoerd?

- Gerichte GRIPP-activiteiten in de mentorles
- Steungroep aanpak
- Directe aanpak
- 1:1 begeleiding
- Een combinatie van deze dingen als parallel proces.

Beoordelen: de GRIPP-werkgroep in samenspraak met de mentor

- Gesprekken met de leerlingen: is de situatie blijvend verbeterd?
- Vinger aan de pols houden
- Tweede leerlingmonitor: rapport analyseren